

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2008/227

BETREFT: Berekening prijs middagmaal

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 2 december 2008

1.2 Verzoeker
bestuurder

1.3 Betrokken school
Niet bepaald

1.4 CZB

Op 2 december 2008 ontvangt het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur een emailbericht met de vraag.

2 INHOUD de VRAAG

De vraagsteller vraagt of bij de bepaling van de prijs voor een middagmaal rekening mag worden gehouden met:

- het loon van het personeel;
- energiekosten (elektriciteit, gas, verwarming);
- gebruik refter;
- andere.

3 ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 8 december 2008, 15.30 uur. De vraag werd in voortzetting behandeld op de zitting van 19 januari 2009.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Jean Dujardin en Bengt Verbeeck, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

4 BESLISSING VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13: De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.

Art. V.13: In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de inrichtende machten de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

* Decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad van 2 april 2004.

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Art. 21. De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over:

1° het opstellen of wijzigen van

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

.....

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de inhoud van de vraag en de geldende regelgeving, bevoegd is.

4.3 Advies

4.3.1. Algemeen

Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Artikel 25 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (de zgn. schoolpactwet) bepaalt dat de kosten van het onderricht, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs ten laste van het schoolbestuur vallen. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingsbudget toe te kennen.

In het arrest van het Arbitragehof nr. 28/92 van 2 april 1992 blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening, zonder dat deze de kosten van geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Er bestaat in het secundair onderwijs dus wel kosteloze toegang, maar geen volledige kosteloosheid. Voor bepaalde materialen en diensten mogen aan de ouders en meerderjarige leerlingen kosten worden doorgerekend. Deze kosten moeten verantwoord kunnen worden, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs.

De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

De regelgeving waarborgt het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

4.3.2. Kosten voor infrastructuur

De Commissie overwoog in haar advies CZB/V/KSO/2003/12 dat het oprichten van schoolgebouwen een gedeelde verantwoordelijkheid is van de overheid en het schoolbestuur. Voor bouwwerken is er tussenkomst van DIGO (thans AGIO: het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs). Voor het huren van gebouwen, voor onderhoud en herstellingen van gebouwen kunnen de schoolbesturen een beroep doen op door de overheid toegekende werkingsmiddelen.

Het gebruik door de leerlingen tijdens de schooluren van een refter of sporthal leunt nauw aan bij de verplichte onderwijsactiviteiten. De sporthal is een vast onderdeel van de basisinfrastructuur, net zoals de refter gelet op de organisatie van het schoolleven met meestal een relatief korte middagpauze. De Commissie stelt vast dat de overheid oordeelt dat een refter of een sporthal als gebouw tot de basisinfrastructuur behoren voor de goede werking van onderwijs en om die reden opgenomen werden in de subsidieregelingen. Een bijdrage voor het gebruik als gebouw van een refter of sporthal tijdens de schooluren zou als een niet toegelaten indirect inschrijvingsgeld moeten worden beschouwd.

Een school kan in die gebouwen (refter, sporthal) wel voorzien in dienstverlening zoals toezicht, maaltijden, e.a. waarvoor een vergoeding kan worden gevraagd.

4.3.3. Kosten die de prijs van het middagmaal kunnen bepalen

Er van uitgaand dat een refter behoort tot de basisinfrastructuur, moet ook worden aangenomen dat dit lokaal wordt aangewend met gebruik van de normale nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water). Er kan dus geen aparte aanrekening zijn van kosten voor infrastructuur en bijhorende nutsvoorzieningen. Eventuele kosten voor de vergoeding van toezienend personeel, kosten voor de voedingswaren en het klaarmaken daarvan komen in aanmerking.

De Commissie herinnert aan de algemene verplichting om de verantwoording van de bijdragen te overleggen in de schoolraad en de bijdrageregeling in het schoolreglement op te nemen

4.3.4 De Commissie komt tot volgend advies:

De Commissie is van oordeel dat een refter behoort tot de basisinfrastructuur van de school. Daarvoor kunnen geen ouderbijdragen worden gevraagd. Dit kan evenmin voor kosten van de nutsvoorzieningen die volgen uit het normale gebruik van de basisinfrastructuur. Een bijdrage kan worden gevraagd voor de vergoeding van toezienend personeel, kosten voor de voedingswaren en het klaarmaken daarvan.

Brussel, 19 januari 2009

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter